

odrau **PROVĚNĚNÝ** odry

Malý mlýn, č. p. 338, ulice Ke koupališti

Zaniklý Malý mlýn, č. p. 338, stával na ulici Ke koupališti (Mühlgasse) u mlýnského náhonu, napravo od vyústění Zahradní ulice (v současnosti jsou zde garáže). V roce 1545 ho prodal Benedikt Jauerník za 165 zl. Mathesovi Nabovi, který ho podstoupil za 280 zl. Valentinu Richterovi. V roce 1588 byl novým majitelem mlýna Paul Peschel, který ho držel do roku 1602. V letech 1602 až 1630 vlastnil Malý mlýn syn Paula Peschela Bartel Peschel. Nato mlýn připadl oderské vrchnosti, která ho v roce 1651 prodala za 200 tol. Paulu Heitelovi, a když 4. července roku 1662 zemřel, převzal mlýn druhý manžel vdovy po Paulu Heitelovi Johann Klement. V roce 1676 Johann Klement přenechal Malý mlýn za 250 tol. svému nevlastnímu synovi Georgu Heitelovi, který ho o 3 roky později vyměnil se svým bratrem Mathesem Heitelem za tzv. „Dřevěný mlýn“ (dnes „Čurdův mlýn“). Bratři se v držení Malého mlýna několikrát vystřídali, až ho nakonec roku 1690 Mathes Heitel předal svému synovi Antonu Heitelovi. Anton Heitel v roce 1736 zemřel ve věku 46 let. V roce 1737 se vdova po zemřelém mlynáři Katharina provdala za Mathese Eberharta, který na mlýně hospodařil 12 let. Po jeho smrti v roce 1745 Johann I. Heitel koupil Malý mlýn za 560 tol., po něm v letech 1775 až 1810 převzal mlýn jeho syn Leopold Heitel. V roce 1822 vlastnil mlýn jeho syn Johann II. Heitel, (*1778) a ten ho v roce 1831 prodal synovi Johannu III. Heitelovi (*1807). Malý mlýn měl v té době tři složení a jeho cena byla 280 zl. Uvedme zde, že mlynář Johann III. Heitel měl sedm synů, přičemž čtyři z nich (Emanuel, Gustav, Carl a Leo) byli známí fotografové ve Vidni. Leo Heitel (*1848) byl v letech 1890 až 1891 předsedou klubu vídeňských fotografů a Gustav Heitel (*1841), zakládající člen klubu vídeňských fotografů, pořídil v roce 1863 jediný známý snímek oderské renesanční radnice před jejím zbouráním.

Johann III. Heitel byl jako majitel Malého mlýna uváděn ještě v roce 1869 (†1872 Odry, č. p. 338). V roce 1880 se majitelem stal Josef Schwirtlich (*1827), mlynář z Klokočova, který zde hospodařil s čeledínem Josefem Rable (*1842) z Oder a manželkou Rosínou (*1823). V letech 1890 až 1913 se stal novým majitelem mlynář Wilhelm Wesselský (*1850) ze Suchdolu s manželkou Annou (*1860), dcerou mlynáře Josefa Schwirtliche. V roce 1921 přešla budova Malého mlýna do vlastnictví továrníka Josefa Gerliche, který ji používal k ubytování svých zaměstnanců: rodin soukeníků Johanna Winklera, Johanna Happa, Josefa Baiera a Josefa Klementa. V roce 1946 byla budova znárodněna, národním správcem byl jmenován Bedřich Adámek. Později zde bylo povoznictví „Stanzel“. Budova Malého mlýna byla zbourána v roce 1961.

Pavel Kašpar st., Karel Gold

Malý mlýn, č. p. 338, ulice Ke koupališti. Archiv muzejního spolku Rolleder.

Malý mlýn, č. p. 338, ulice Ke koupališti. Foto Jindra Kunc